

RAPORTUL PRIVIND DIGITALIZAREA EDUCAȚIEI ÎN JUDEȚUL TIMIȘ

INTRODUCERE ȘI CONTEXTUALIZARE

În momentul de față ne aflăm într-un context special, unul care nu a mai fost întâlnit în țara noastră. Pandemia COVID-19 a pus pe agenda publică pentru prima dată **problema digitalizării educației**. Orele online erau până acum o utopie, un ideal greu de îndeplinit în cadrul sistemului educațional românesc.

Conform unei statistici Eurostat analizată de Edupedu.ro, România se clasează pe ultimul loc la capitolul competențelor digitale în Uniunea Europeană. Un procent de **43% dintre românii cu vârste între 16 și 74 de ani au competențe digitale reduse**. În anul 2018, România a fost **singurul stat din UE care a susținut testele PISA pentru elevii de 15 ani pe hârtie**, în scris.

Conform unei statistici a Salvați Copiii România și a Consiliului Național al Elevilor, **peste o treime dintre copiii din România trăiesc în risc de sărăcie sau de excluziune socială**, într-un procentaj de 38,1%. Acest lucru înseamnă că trăiesc în gospodării cu o intensitate scăzută a muncii și se confruntă cu probleme materiale grave. Ca un exemplu, un venit mediu pe lună al unei astfel de familii (cu doi părinți și doi copii) este sub **1946,7 lei/lună**.

În luna mai a anului 2020, reprezentanții **Ministerul Educației și Cercetării declară că un număr de 250.000 elevi nu au acces la educație** din cauza mediilor defavorizate în care se află, un număr destul de mic raportat la statisticile europene, unde numărul de elevi în această situație este mult mai ridicat.

Atât în această perioadă, cât și în trecut, elevii din Timiș s-au confruntat cu **problema abuzurilor din cadrul orelor de curs**. Chiar dacă educația este acum online, acestea încă persistă.

O statistică realizată de către World Economic Forum arată că **simptomele depresiei au crescut cu 10%** de când oamenii se află în carantină. Sănătatea mintală și bunăstarea sunt lucruri care nu trebuie ignorate sub nicio formă în această perioadă și nu numai, fiind încă un argument împotriva comportamentelor abuzive din partea profesorilor în cadrul predării online.

Consiliul Județean al Elevilor Timiș este structura de reprezentare a elevilor la nivel județean, care își asumă consultarea elevilor și care militează pentru drepturile acestora. Timp de o săptămână a fost lansat un chestionar pentru a consulta elevii și părinții timișeni cu privire la situația predării online.

Acest raport este bazat pe răspunsurile chestionarului, cu rolul de a cere o schimbare reală în modul de predare a materiei în regim online.

STATISTICI

ELEVI

Total de completări ale formularului: 1236

dintre care: **31 părinți** ai elevilor din clasele primare
1205 elevi de gimnaziu și liceu

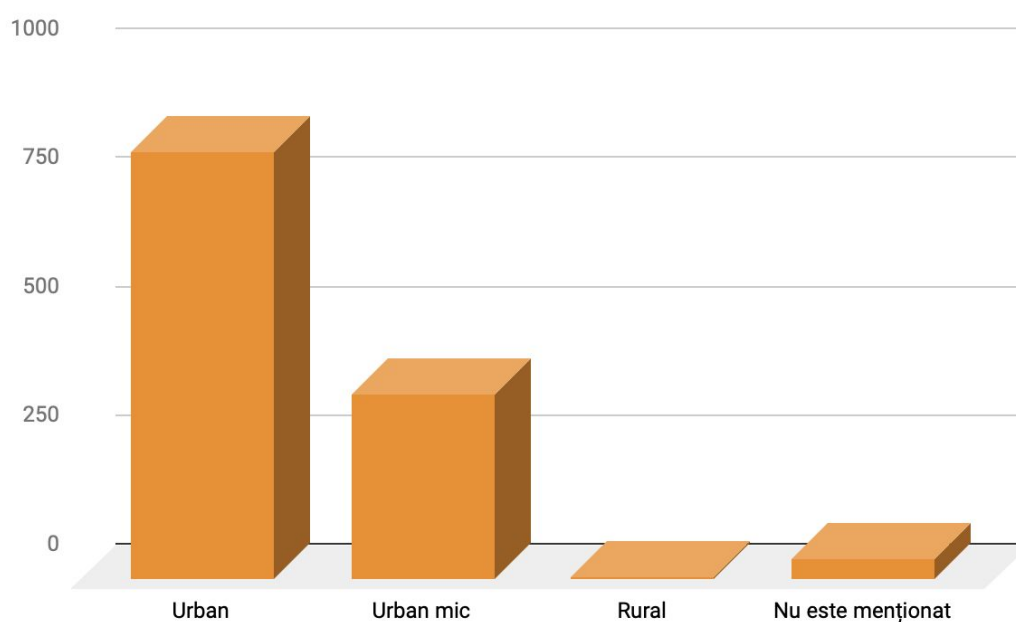
După cum se poate observa, au fost chestionate două dintre părțile implicate în cadrul învățării de acasă, anume părinții și elevii. Un procentaj clar majoritar de **97,5%** completări vin din partea elevilor din clasele V-XII, iar restul de **2,5%** reprezintă părinții elevilor din clasele 0-IV.

Răspunsurile părinților și ale elevilor din clasele V-XII sunt distribuite astfel, în funcție de licee:

- 200 de răspunsuri - Colegiul Național "Ana Aslan" Timișoara;
- 171 de răspunsuri - Colegiul Național „Coriolan Brediceanu“ Lugoj;
- 157 de răspunsuri - Colegiul Național Bănățean Timișoara;
- 142 de răspunsuri - Colegiul Tehnic "Emanuil Ungureanu" Timișoara;
- 125 de răspunsuri - Liceul Teoretic "Traian Vuia" Făget;
- 71 de răspunsuri - Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva" Timișoara;
- 55 de răspunsuri - Colegiul Național „Constantin Diaconovici Loga” Timișoara;
- 48 de răspunsuri - Liceul Waldorf Timișoara;
- 32 de răspunsuri - Liceul Teoretic "Nikolaus Lenau" Timișoara;
- 30 de răspunsuri - Liceul Teologic Penticostal "Logos" Timișoara;
- 24 de răspunsuri - Liceul Tehnologic Jimbolia;

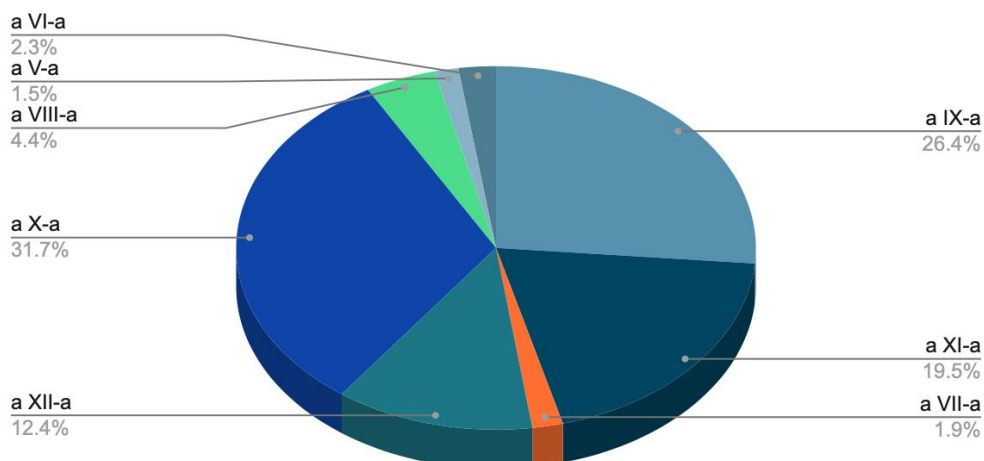
- 21 de răspunsuri - Liceul Teoretic "Grigore Moisil" Timișoara;
- 19 răspunsuri - Colegiul Economic „F.S. Nitti” Timișoara;
- 18 răspunsuri - Liceul Tehnologic "Valeriu Braniște" Lugoj;
- 16 răspunsuri - Liceul de Arte Plastice Timișoara;
- 15 răspunsuri - Liceul Teoretic Gătaia;
- 13 răspunsuri - Liceul Tehnologic Energetic "Regele Ferdinand I" Timișoara;
- 12 răspunsuri - Colegiul Tehnic "Henri Coandă" Timișoara;
- 6 răspunsuri - Liceul de Artă „Ion Vidu” Timișoara;
- 4 răspunsuri - Liceul "Socrates" Timișoara;
- 4 răspunsuri - Liceul Teoretic Recaș;
- 3 răspunsuri - Liceul "Romulus Paraschivoiu" Lovrin;
- 2 răspunsuri - Liceul Teoretic "Bartok Bela" Timișoara;
- 2 răspunsuri - Colegiul Național "Iulia Hașdeu" Lugoj;
- 2 răspunsuri - Școala Gimnazială Nr. 13 Timișoara;
- 1 răspuns - Școala Gimnazială Sînandrei;
- 1 răspuns - Liceul Teoretic Buziaș;
- 1 răspuns - Liceul Teoretic "David Voniga" Giroc;
- 1 răspuns - Liceul Teoretic "Vlad Țepeș" Timișoara;
- 40 de răspunsuri nu au menționat numele școlii de proveniență.

Distribuția detaliată a răspunsurilor părinților elevilor din ciclul primar se află în cadrul celui de-al doilea capitol al acestui raport.

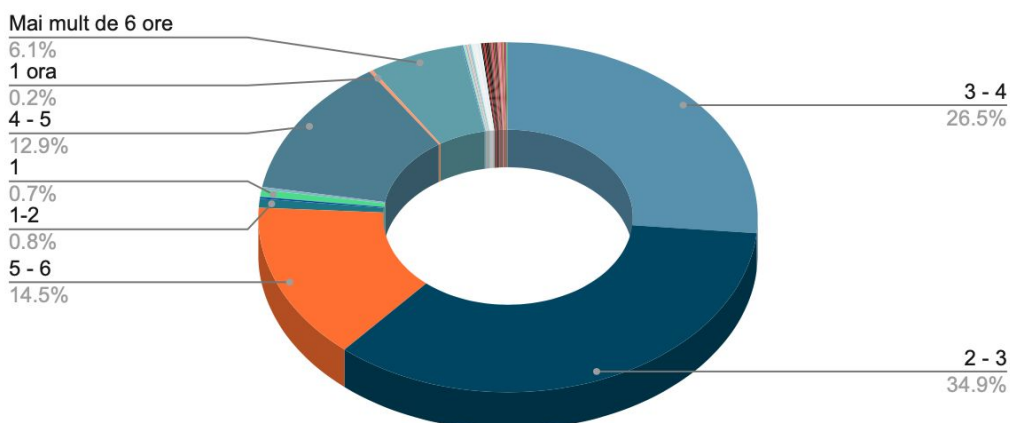
După cum se observă în graficul de mai sus, majoritatea răspunsurilor provin din mediul urban, în număr de **831**. Din urbanul mic s-au înregistrat **360** de răspunsuri, în timp ce în mediul rural au existat doar **5** respondenți. Din total, **40** dintre cei care au completat chestionarul nu au răspuns la întrebarea privind liceul de proveniență.

Ce clasă ești?

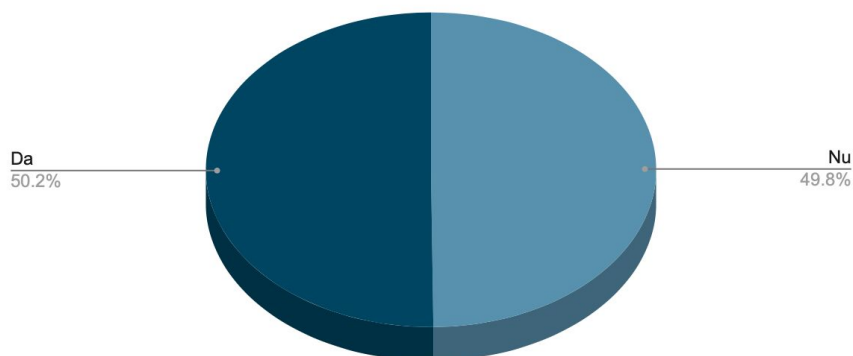
Majoritatea respondenților se află la liceu (**90%**), în timp de **10%** se află în ciclul gimnazial.

Câte ore stai în fața laptopului/telefonului pentru a participa la orele de curs?

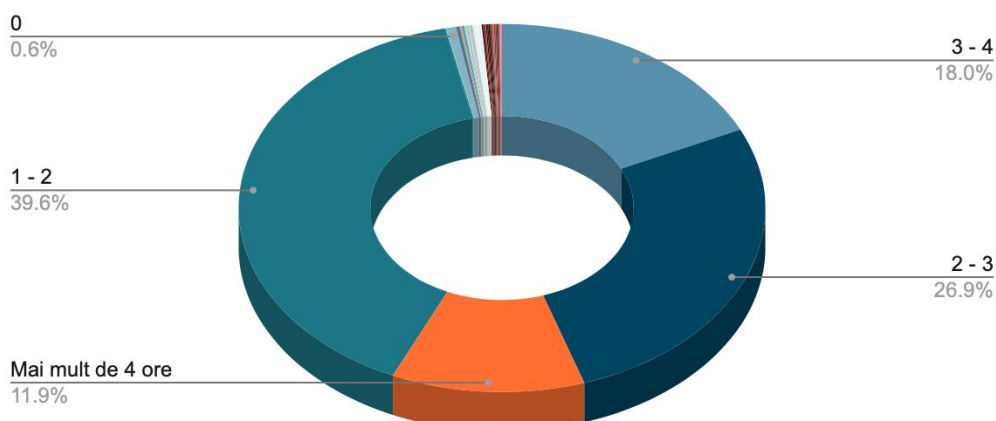
Majoritatea elevilor din Timiș (**34,9%**) petrec zilnic între 2 și 3 ore în fața laptopului sau a altor dispozitive pentru învățarea online. Pe locul 3 în acest clasament se află cei **14,5%** respondenți care petrec între 5 și 6 ore în fața ecranelor, ceea ce este un procent foarte ridicat. Nu sunt de ignorat nici cei **6,1%** dintre elevii timișeni care petrec mai mult de 6 ore în cadrul predării online.

Simți că te ajută predarea online?

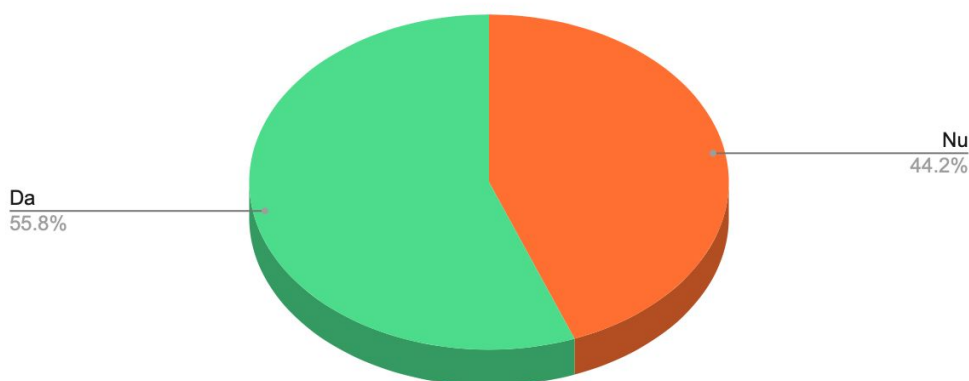
Una dintre întrebările esențiale, anume dacă predarea online ajută elevii timișeni pare a fi una cu păreri aproape egale, anume **50,2%** consideră că predarea online este utilă pentru ei, în timp ce **49,8%** consideră că nu este folositoare. Răspunsul acesta indică realitatea tristă a predării online, unde aproape jumătate de elevii din județul nostru care participă la învățarea online nu se simt ajutați de către profesori.

Câte ore petreci pe zi pentru rezolvarea temelor?

Majoritatea de **39,6%** dintre respondenți afirmă că își petrec între 1-2 ore pentru rezolvarea temelor pe care le primesc. Pe locul al doilea (cu **26,9%**) se află elevii care petrec între 2 și 3 ore pentru rezolvarea temelor. Nu este de ignorat procentul de **11,9%** de elevi care petrec zilnic peste 4 ore pentru rezolvarea temelor online, ceea ce este un timp foarte îndelungat.

Consideri că explicațiile pe care le primești online te ajută în rezolvarea temei de unul singur?

Similar întrebării referitoare la importanța orelor online pentru elevii din Timiș, răspunsurile la întrebarea de mai sus sunt foarte împărțite. În urma rezultatelor, **55,8%** dintre respondenți consideră că explicațiile oferite de către profesori în cadrul orelor online sunt utile, în timp ce **44,2%** consideră că nu își pot rezolva temele singuri, doar cu ajutorul explicațiilor oferite de profesorii de la clasă. Realitatea tristă care se manifestă prin aceste răspunsuri este că **aproape o jumătate din elevi nu înțeleg lecțiile online și nu pot să își rezolve temele singuri.**

MENTIUNI

În cadrul fiecărui formular oferim libertate respondenților să completeze o secțiune de mențiuni pentru a avea o imagine de ansamblu, fără niciun fel de filtru a predării online. În urma acestor răspunsuri, s-au desprins următoarele concluzii:

1. Surplus de teme

“Primim un capitol întreg pe săptămână la aproape toate materiile, iar la școală terminăm un capitol într-o lună. E obositor.”

“Nu înțeleg de ce primim mai multe teme în mediul online decât dacă am fi mers la școală!”

Predarea online a condus foarte mulți profesori spre a da **mai multe teme sau mai multe lecții decât se făceau normal la școală**, pornind de la premisa că trebuie ca materia să fie recuperată. Acest fenomen se întâlnește destul de des și în cadrul predării fizice, urmând ca apoi să se creeze fenomenul “fuga după note”.

Elevii trec momentan printr-un moment greu, unde este pusă în joc și sănătatea lor mintală. Unii profesori acordă multe teme, elevii nu mai au timp de altceva și apar astfel probleme.

“Deși înțeleg mai bine materia predată online, ni se dau extrem de multe teme și nu mai am timp nici să mănânc, toată ziua stau numai cu ochii în laptop.”

“Ar trebui să nu primim teme la care să stăm mai mult de 4 ore.”

În timpul pandemiei ar trebui să fim solidari unul cu celălalt: chiar dacă anul școlar continuă în acest fel, profesorii nu sunt îndreptățiți să ofere un volum atât de mare de teme elevilor. Prioritar în această perioadă ar trebui să fie **bunăstarea elevilor** și sănătatea mintală a acestora, nu oferirea temelor care durează foarte mult și care ocupă timpul elevilor.

Bunăstarea nu a fost din păcate o prioritate a personalului didactic și nedidactic nici în școli, dar această perioadă ar trebui să ridice semne de întrebare tuturor profesorilor din Timiș și din România.

“Profesorii ne dau teme foarte multe. Nu am primit atâtea teme la o materie în viața mea. Unii profesori au senzația că acum, pentru că suntem acasă, pot să ne dea extrem de multe teme și extrem de mult de învățat. Nu se gândesc că poate mai avem și noi problemele noastre.

Suntem căzuți psihic de la atâta stat în casă. Avem și frați sau surori care au și ei ore online și părinți care lucrează în mai multe schimburi. Cum să ne împărțim?”

2. Lipsă de priorizare

“Ca elev de clasa a XII-a pot spune că sunt suprasolicitat cu teme inutile.”

Una dintre cele mai stringente probleme cu care învățământul online se confruntă la momentul actual este **lipsa de priorizare a materiilor**, în special pentru clasele terminale (anume a VIII-a și a XII-a), care vor susține în această vară examene.

Mulți dintre elevii care au răspuns chestionarului au menționat faptul că primesc proiecte, referate și teme multe la materiile ce nu țin de Bacalaureat sau de Evaluarea Națională, ceea ce le **îngreunează învățarea la materiile pentru examen**. În școală, materiile la care se primesc acum teme foarte multe, nu se făceau atât de riguros sau nu se făceau deloc, accentul fiind doar pe materiile necesare susținerii examenelor.

Elevii conștientizează necesitatea dezvoltării multilaterale prin studierea materiilor care nu țin exclusiv de examene, dar intervine problema menționată la primul punct, anume surplusul de teme. Cadrele didactice consideră că elevii au acum mai mult timp și aceștia primesc referate și proiecte la foarte multe materii. Mulți dintre respondenți consideră acestea ca fiind “inutile”, deoarece pot învăța mai bine singuri la materiile necesare Bacalaureatului și Evaluării Naționale.

3. Lipsa explicațiilor

“Ar trebui să fie explicat mai bine conținutul, nu este îndeajuns doar predarea materialului și rezolvarea temelor de unul singur.”

“Unii profesori ne stresează cu notele, alții nu ne explică și au pretenția să știm tot.”

Lipsa explicațiilor în cadrul predării online împiedică elevii din a rezolva singuri temele. Lecțiile sunt predate superficial și intervine o **copiere mecanică a acestora în caiet, fără înțelegerea aprofundată a conținutului**. Pe lângă faptul că predarea online împiedică, de cele mai multe ori elevii din a înțelege mai pe îndelete unele lecții, acestea sunt doar trimise pe diferite platforme, cu scopul de a fi transcrise și cu scopul de a rezolva foarte multe teme pe marginea lor.

“Aș sugera să se pună mai mult accent pe modul în care se explică decât pe teme și copiatul lecțiilor în caiet.”

“Primim enorm de multe teme și lecții de transcris, iar profesorii nici nu își dau interesul pentru a le corecta sau pentru a ne ajuta să înțelegem ceea ce scriem.”

4. Dezorganizare

“Un profesor vrea să lucreze pe o platformă, altul pe alta și tot așa. Este foarte obositor.”

Încă una dintre problemele cu care se confruntă elevii din Timiș când vine vorba de orele online este dezorganizarea. În unele școli **nu există o platformă stabilă pentru toate materiile**, iar canalele de comunicare sunt diverse, profesorii folosindu-le pe toate. Chiar în plina confuzie a pandemiei, elevilor le este greu să păstreze un tracking constant al informației livrate de profesori la toate materiile.

“Mulți profesori folosesc platforme diferite, alții se organizează foarte ciudat, lucru care uneori duce la confuzie mare.”

5. Prea multe ore în fața ecranelor

“Nu aș vrea să îmi petrec peste 6 ore în fața unui computer/telefon, pentru că dăunează.”

Din păcate, există destul de multe cazuri în județul Timiș în care **elevii petrec mai mult de 6 ore pentru a participa la orele online**. Ar părea că acest număr de ore este unul favorabil comparat cu numărul de ore de la școală, dar este mult mai obositor și mult mai greu pentru un elev

să stea atât de mult timp concentrat în fața unui ecran. Pe lângă acest timp, elevii mai au de rezolvat și temele pe care le primesc, acumulându-se foarte multe ore pe zi dedicate învățării online.

“Mă dor ochii, deoarece eu nu stăteam înaintea nici măcar jumătate de oră pe telefon, iar acum stau peste 6 ore pe zi din cauza aceasta.”

Pe lângă toate problemele expuse mai sus, aproape jumătate din răspunsuri au fost și pozitive, care spuneau că **orele online sunt de folos** și că acestea reprezintă cea mai fezabilă și comodă soluție pentru momentul actual. Chiar dacă au existat și răspunsuri favorabile, abuzurile menționate mai sus trebuie rezolvate de urgență.

Din start, învățarea online nu este, din păcate, pentru toți. Cei care sunt acest caz fericit al elevului care are acces la device-uri trebuie să se bucure de acest stil de predare, fără să întâlnească probleme.

Pe lângă mențiunile de mai sus, care au cuprins cele mai stringente probleme sesizate în urma sondajului, elevii mai au amintit următoarele:

“Cu toții aveam mari așteptări de la aceste cursuri online. Credeam că va fi salvarea noastră. Dar nu e așa, spun sincer că este o pierdere de timp, pentru a nu primi absențe. Aceste ore se fac mai mult pentru a avea profesorii dovadă că au făcut ore. Ni se predau lecții și durează o oră până termină profesorul de dictat. Simt că nu suntem ajutați îndeajuns pentru Bacalaureat.”

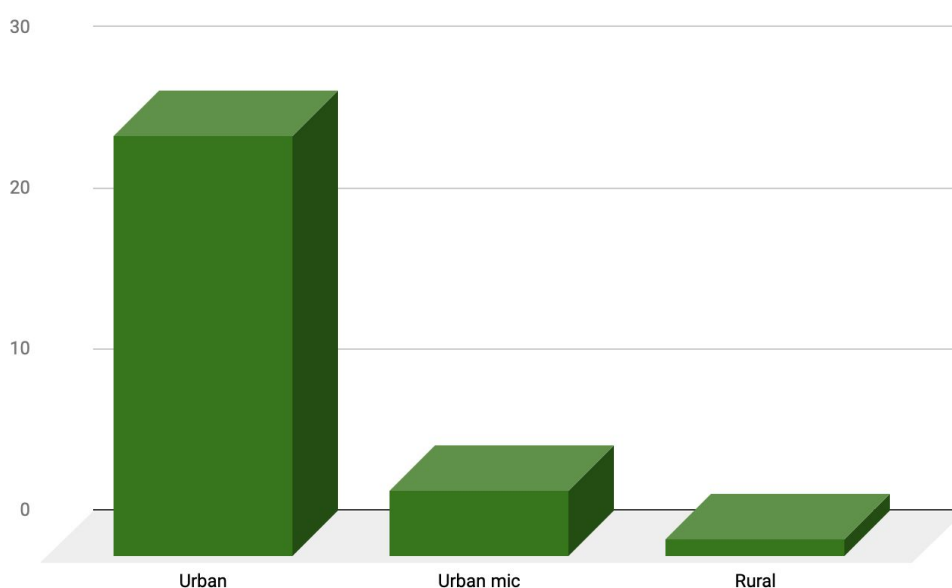
De asemenea, sunt conștientă că nici elevii nu își dau cu totul silința, dar cred că asta se datorează faptului că orele nu au fost interactive nici înaintea virusului. Depinde mult și de profesor, dar și de cum tratează elevul materia. Sunt ore la care elevul stă "lipit" de telefon/laptop pentru a fi la timp prezent, însă, s-a întâmplat de repetate ori ca profesorul să nu își anunțe întârzierea sau că nu va fi prezent la oră. Să nu mai spun și de aplicații, se întâmplă să nu se audă bine profesorul, să se audă întrerupt și asta ne da peste cap. Ne distrage atenția foarte ușor.”

“Mi-ar plăcea mai multă creativitate, am putea aborda metode mai frumoase de învățare, cum ar fi videoclipuri, imagini și filme. Este mult mai ușor să reții din filmulețe creative.”

Totodată, mi-ar plăcea ca profesorii să își îmbunătățească modul de predare, fiindcă majoritatea profesorilor continuă a "închide ușile" spre viitor, chiar și în mediul online. Astfel, avem nevoie de înțelegere, încredere și compasiune, iar profesorii să își continue activitatea. Așteptăm și îmbunătățiri, deoarece ne aflăm în propriul confort."

PĂRINȚI

Deoarece Consiliul Județean al Elevilor Timiș reprezintă și elevii din clasele primare, chestionarul a avut o secțiune adresată părinților care au copii în clasele 0-IV. Numărul de răspunsuri la această secțiune (anume **31**) nu sunt reprezentative pentru un județ întreg, dar această parte a raportului este una de informare și de conturare a unei imagini de ansamblu asupra opiniei câtorva părinți despre modul în care se desfășoară orele pentru copiii lor.

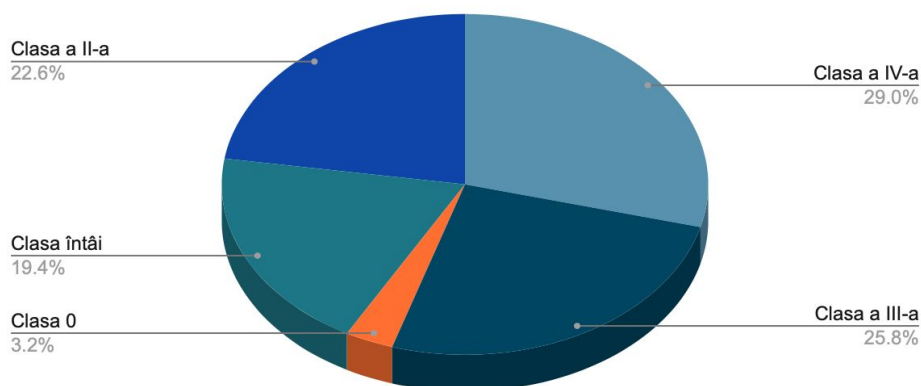

După cum se poate observa, majoritatea răspunsurilor, în număr de **26**, provin din mediul urban, **4** din urbanul mic și doar un răspuns din mediul rural.

Privind proveniența acestor răspunsuri, statistica arată astfel:

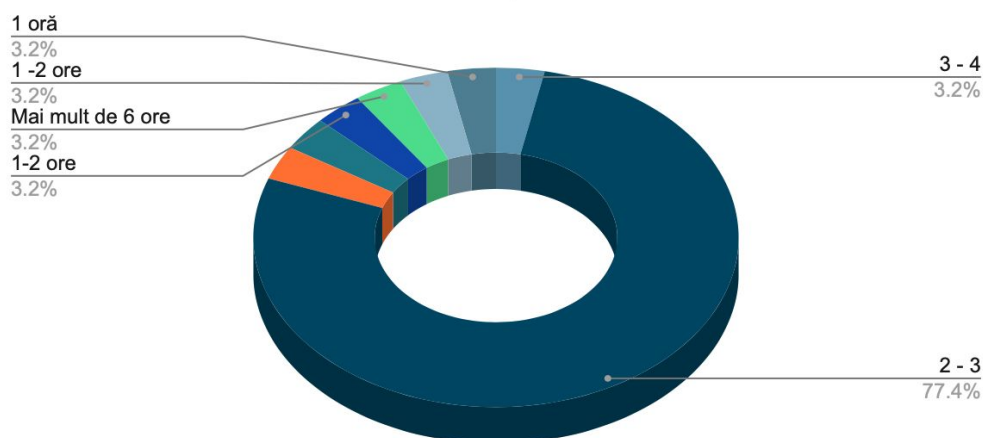
- 21 răspunsuri - Liceul Teologic Penticostal "Logos" Timișoara;
- 4 răspunsuri - Liceul Teoretic "Traian Vuia" Făget;
- 1 răspuns - Liceul Teoretic "Nikolaus Lenau" Timișoara;
- 1 răspuns - Colegiul Național Pedagogic "Carmen Sylva" Timișoara;
- 1 răspuns - Școala Gimnazială Nr. 2 Timișoara;
- 1 răspuns - Școala Gimnazială Nr. 6 Timișoara;
- 1 răspuns - Școala Gimnazială "Avram Iancu" Nr. 19 Timișoara.

Ce clasă este copilul dumneavoastră?

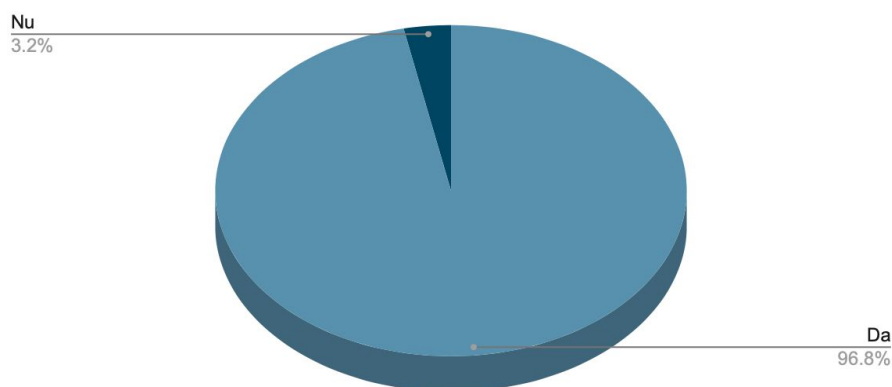
Părinții care au răspuns chestionarului au copii în clasele terminale ale ciclului gimnazial, după cum se poate observa și din procentul majoritar de **29%** al elevilor din clasa a IV-a. Acest lucru arată că orele online se concentrează mai mult pe clasele II-IV, decât pe 0-I.

Câte ore petrece copilul dumneavoastră în fața laptopului/telefonului pentru învățarea online?

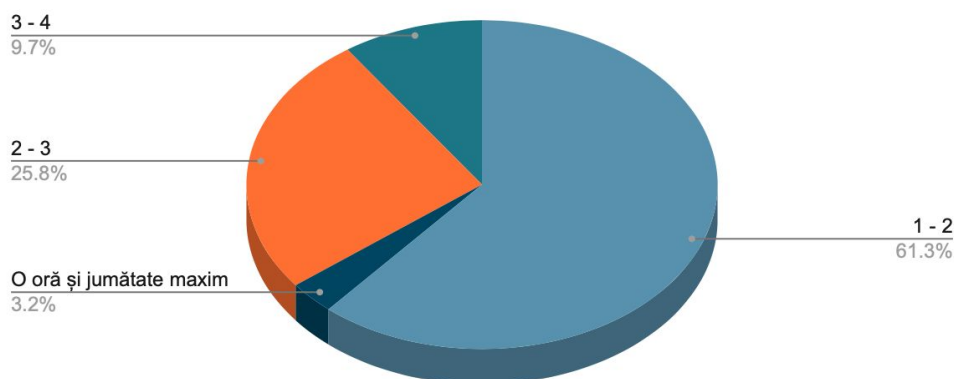
Din fericire, se poate observa foarte ușor că procentul majoritar de **77,4%** dintre elevii din ciclul primar petrec aproximativ 2-3 ore în fața dispozitivelor media pentru învățarea online. Pe locul 2 se află procentajul de **3,2%**, cu 3-4 ore de predare online. Timpul de învățare de aproximativ 1-2 ore este în procentaj egal, de **3,2%**, însă nu sunt de ignorat cazurile în care elevii de clasele 0-IV petrec peste 6 ore în fața laptopului (răspunsul a fost înregistrat în cadrul Liceului Teologic Penticostal "Logos").

Aceste ore online sunt de folos pentru copilul dumneavoastră?

Din fericire, un procent clar majoritar de **96,8%** dintre părinții elevilor din clasele primare din județul Timiș consideră că orele online sunt de folos pentru copiii lor.

Câte ore pe zi petrece copilul dumneavoastră pentru rezolvarea temelor?

Mai mult de jumătate din elevii din clasele 0-IV din Timiș, în procent de **61,3%**, își alocă în jur de o oră sau două pentru rezolvarea temelor pe care le-au primit în urma predării online. Pe locul 2 se află cei **25,8%** elevi, care alocă mai mult de două ore pentru rezolvarea temelor, ceea ce este un timp îndelungat pentru un copil din clasele 0-IV.

MENTIUNI

La secțiunea mențiunilor, părerile părinților au fost destul de împărțite, dar bazate pe un singur principiu: **învățarea online este singura soluție fezabilă** și aplicabilă în contextul actual. Pentru unii părinți din Timiș este un proces foarte nou, cu care le este greu să se obișnuiască.

“Era mai confortabil pe băncile școlii” este o observație pe care a adus-o un părinte, evidențiind astfel **noutatea** și uneori inconfortabilitatea pe care elevii claselor 0-IV o au în cadrul procesului de învățare online.

O altă problemă amintită a fost una foarte banală dar des întâlnită, anume **problemele de conexiune**. Informațiile se pierd în acest fel și din păcate este un fenomen care nu poate fi rezolvat, care până la urmă afectează elevi.

“Se stă prea mult în fața laptopului” - această afirmație arată că un elev din clasele primare nu este familiarizat întotdeauna cu acest mod de lucru. Pe lângă asta, **nu este sănătos pentru un copil să stea atât de multe ore în fața unui dispozitiv** digital. Un studiu realizat de către Academia Americană de Oftalmologie arată că din anul 1971 până în prezent, **rata miopiei s-a dublat până la 42%** din cauza numărului ridicat de ore pe care copiii îl petrec în fața ecranelor.

Părintele unui elev din clasa întâi de la Liceul Teoretic “Nikolaus Lenau” din Timișoara spune că *“învățarea online îi priște și este fix cât trebuie”*.

După cum se poate observa, diversitatea părerilor respondenților secțiunii acesteia este una mare, dar concluzia este că, în principal, **orele se desfășoară în condiții normale**. Elevii din ciclul primar nu primesc atât de multe teme și nu petrec atât de mult în fața laptopului, dar **cazurile izolate prezentate trebuie stopate** și combătute urgent, mai ales că în mijlocul problemei se află, până la urmă, copii cu o vârstă cuprinsă între 6 și 10 ani.

CONCLUZII

În urma celor **1236 de răspunsuri** care provin atât de la părinți, cât și de la elevi proveniți din diferite medii, concluziile sunt, din păcate unele nefavorabile.

Aproape **jumătate din elevii timișeni consideră că lecțiile nu sunt predate și explicate pe înțelesul tuturor** în timpul orelor de curs. Există cazuri în care elevii petrec 6 ore în fața ecranelor și procesul educațional a devenit și mai mecanic decât era deja.

Nu sunt de ignorat cei **11,9% elevi care petrec zilnic mai mult de 4 ore pentru rezolvarea temelor**. De asemenea, problema superficialității în predarea lecțiilor este principala cauză a acestei probleme.

Unul dintre elevii respondenți chestionarului întreba *“De ce trebuie eu să copiez un caiet întreg, când eu tot îl arunc?”*. Această perioadă trebuie să ne facă solidari. Trebuie acum, mai mult ca niciodată ca elevii și profesorii să aibă o colaborare bună și ca lecțiile să fie explicate detaliat.

Pe primul loc ar trebui să se afle **sănătatea mintală și bunăstarea** elevilor și a profesorilor. Este o perioadă grea, dar trebuie să trecem împreună peste.

Consiliul Județean al Elevilor Timiș solicită, astfel, Inspectoratului Școlar Județean Timiș trimiterea de urgență a unei adrese către liceele menționate în prima parte a raportului și nu numai, prin care să expună aceste probleme și să solicite unităților de învățământ reducerea volumului de teme și combaterea abuzurilor în mediul online.